

Planer finansowy

Planer finansowy

AUTOR: Ilona Kondrat

Opracowanie graficzne, skład: Jacek Jabłoński

© Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej
Ul. Miedziana 3a
00-814 Warszawa
efrwp@efrwp.com.pl

„Planer finansowy” jest elementem projektu „Na własne konto”, realizowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, we współpracy Fundacji na Rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”. Projekt „Na własne konto” powstaje we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej.

NBP

Narodowy Bank Polski

WPROWADZENIE »

Wielu z nas ma ten problem – zaglądamy do portfela i widzimy, że niewiele w nim już zostało... Znów wydaliśmy za dużo! Jak się przed tym uchronić?

Najprostszą metodą zarządzania własnymi finansami jest systematyczne prowadzenie zestawienia ponoszonych wydatków oraz uzyskiwanych dochodów, czyli wszystkich pieniędzy, które uzyskujemy z różnych źródeł, np. kieszonkowego, sprzedaży makulatury czy stypendiów.

Co ważne, osobistym budżetem może bez problemu zarządzać każdy z nas. W najprostszej formie przyjmuje on kształt tabelki, w której z jednej strony wpisujemy wydane kwoty, a z drugiej otrzymane środki w gotówce (w portfelu) lub na naszym koncie, które dobrze i fajnie mieć. Może on wyglądać tak: [>TAB.1]

Dochody		Wydatki	
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	
Razem:		Razem:	

TAB.1

Takie zestawienie może każdy z nas prowadzić i warto, aby choć raz spróbować – dla własnej wiedzy – systematycznie wypełniać taką tabelkę przez cały miesiąc. W ten sposób będzie można podliczyć, ile faktycznie wydajemy na własne potrzeby, zobaczyć, na co idą nasze pieniądze i ile środków zostaje nam w portfelu. Dobrze jest potem podzielić sobie kwotę przez liczbę tygodni – zobaczymy ile możemy wydawać tygodniowo. Takie zestawienie pozwoli nam uświadomić sobie, że warto oszczędzać – nawet nie duże kwoty, ale systematycznie.

POLICZ, NA CO CIĘ STAĆ! »

Dobrze jest zacząć kontrolować swoje finanse jak najwcześniej. Doświadczenie uczy, że bogatsi stają się ci, którzy potrafią świadomie oszczędzać. Takim osobom raczej nie zabraknie środków na życie – nawet w sytuacjach trudnych (duże i niespodziewane wydatki) będą mogli poratować się swoimi oszczędnościami.

Każdy z nas od dziecka uczy się wydawać pieniądze. Niektórym idzie to świetnie – potrafią całe swoje kieszonkowe wydać od razu pierwszego dnia. Ale pamiętajmy – za to nie otrzymuje się w życiu premii! Wygrywają tylko ci, którzy potrafią regularnie utrzymać nadwyżkę (lub przynajmniej równowagę) w swoim budżecie: [>TAB.2]

Ci, którzy wydają więcej pieniędzy niż otrzymują, spotykają się z kolei ze zjawiskiem deficytu w swoim budżecie. Jeśli przez większość miesięcy w roku mamy nadwyżkę w budżecie, a 2-3 razy trafią nam się wydatki wyższe niż osiągnęte dochody, nie

Dochody			Wydatki		
1.	kieszonkowe	150 zł	1.	bilety do kina	34 zł
2.	upominek od dziadków	50 zł	2.	napoje i słodycze	50 zł
3.	nagroda za pomalowanie płotu	30 zł	3.	karta telefoniczna	30 zł
4.	-	-	4.	zeszyty	5,50 zł
5.	-	-	5.	przekąski	40 zł
6.	-	-	6.	basen	20 zł
7.	-	-	7.	czasopisma	20 zł
Razem: plus 230 zł			Razem: 199,50 zł		
Nadwyżka: 30,50 zł					

TAB.2

! Nadwyżka = Dochody > Wydatki

jest to takie groźne. Ale pamiętajmy – deficyt potrafi zrujnować domowy budżet, jeśli utrzymuje się przez dłuższy czas. Powoduje bowiem narastanie długu – czyli kwoty, którą musimy zwrócić innym osobom (kolegom, rodzinie, znajomym), zaś w dorosłym życiu także instytucjom (najczęściej bankom, zakładom pracy). W skrajnych przypadkach deficyt i związane z nim długi mogą doprowadzić nas do bankructwa, czyli utraty majątku.

Dlatego tak ważne jest unikanie deficytu w domowych finansach: [>TAB.3]

Dochody			Wydatki		
1.	kieszonkowe	150 zł	1.	bilety do kina	34 zł
2.	upominek od dziadków	50 zł	2.	napoje i słodycze	50 zł
3.	-	-	3.	karta telefoniczna	30 zł
4.	-	-	4.	zeszyty	5,50 zł
5.	-	-	5.	przekąski	50 zł
6.	-	-	6.	basen	20 zł
7.	-	-	7.	czasopisma	30 zł
Razem: plus 200 zł			Razem: 219,50 zł		
Deficyt: 19,50 zł					

TAB.3

! Deficyt = Dochody < Wydatki

PLANUJ SWOJE WYDATKI! >>

W życiu najlepiej jest zawsze dbać o nadwyżkę w budżecie. W ten sposób, gdy odkładamy to co nam zostaje, powstają oszczędności, które za jakiś czas będziemy mogli przeznaczyć na jakiś specjalny cel, na przykład zakup roweru górskiego,

łyżworolek, przenośnego odtwarzacza multimedialnego czy wyjazd na wymarzoną wycieczkę. Jednym z narzędzi ułatwiających nam „poszukiwanie” nadwyżki w domowym budżecie jest prosty **PLANER FINANSOWY**, który znajdziecie w tej broszurce. Warto się nim posługiwać.

Planowanie w finansach jest równie ważne jak planowanie istotnych wydarzeń w naszym życiu. Zanim wybierzemy się na wycieczkę zwykle staramy się dokładnie zaplanować trasę, zarezerwować noclegi oraz przygotować się na ewentualne tzw. nieprzewidziane wypadki. Podobnie powinniśmy postępować w przypadku planowania naszych finansów, a w szczególności bieżących i przyszłych wydatków.

Planowanie naszych wydatków nie tylko porządkuje nasze finanse – sprawia, że są bardziej przejrzyste – ale działa również mobilizująco. Pozwala nam stawiać sobie konkretne cele do osiągnięcia i wybierać skuteczną metodę ich realizacji.

Od czego zacząć? W pierwszym kroku zrobimy mały remanent naszych dotychczasowych wydatków. Spróbujmy sobie przypomnieć, ile i na co wydajemy średnio w tygodniu czy miesiącu. Następnie sporządzmy tabelę podsumowującą wszystkie nasze wydatki i zapiszmy je na komputerze. Z pewnością zauważymy, że niektóre z wydatków powtarzają się. Tym samym powinniśmy o nich pamiętać planując budżet na kolejne miesiące. [>TAB.4]

Jak możecie zobaczyć na powyższym przykładzie, powtarzające się co miesiąc wydatki mogą stanowić poważną pozycję w naszym budżecie. Jeśli nie prowadzimy regularnych zestawień, najczęściej nie jesteśmy ich świadomi! To znaczy, że nie jesteśmy

świadomi tego, że często wydajemy pieniądze bez zastanowienia. To jest argument za korzystaniem z **PLANERA**. Informacje, które zbierzemy na temat wydatków, będą dla nas bezcenne!

Wydatki - Wrzesień		
1.	bilety do kina	34 zł
2.	napoje i słodycze	50 zł
3.	czasopisma	30 zł
4.	karta telefoniczna	30 zł
5.	zeszyty	20 zł
6.	przekąski	50 zł
7.	pamięć przenośna	20 zł
		Razem: 234 zł

Wydatki - Październik		
1.	bilety do kina	17 zł
2.	napoje i słodycze	45 zł
3.	czasopisma	40 zł
4.	karta telefoniczna	30 zł
5.	wycieczka szkolna	50 zł
6.	przekąski	50 zł
7.	prezent dla mamy	25 zł
		Razem: 257 zł

Wydatki - Listopad		
1.	bilety do kina	34 zł
2.	napoje i stodycze	40 zł
3.	czasopisma	25 zł
4.	karta telefoniczna	30 zł
5.	gra komputerowa	40 zł
6.	przekąski	40 zł
7.	basen	20 zł
		Razem: 229 zł

TAB.4

Planujemy w przyszłość. Zatem weźmy kalendarz i zastanówmy się, w jakich miesiącach będziemy ponosili na pewno wydatki. Z góry wiadomo, kiedy są urodziny mamy, taty, babci czy rodzeństwa. Pamiętamy, że 6 grudnia są Mikołajki, a później Święta, Walentynki i inne wydarzenia wiążące się z pewnymi wydatkami. Z pewnością wówczas będziemy potrzebowali trochę więcej gotówki. Zestawmy to z wydatkami, które zidentyfikowaliśmy w trakcie minionych miesięcy – zobaczymy, kiedy będziemy musieli lepiej planować swoje wydatki, aby zmieścić się w granicach naszego budżetu.

Planowanie wydatków łączy się ściśle z oszczędzaniem. Poza tzw. wydatkami pewnymi (albo tzw. „sztywnymi”, których nie możemy uniknąć), nasz plan powinien również uwzględnić rezerwę na nieprzewidziane wydatki, które mogą się pojawiać nagle np. spontaniczne wyjście do kina ze znajomymi lub na koncert ulubionego zespołu, na co warto mieć jakieś wolne pieniądze.

KONTROLUJ WYDATKI! >>

Pierwszym krokiem w kontrolowaniu wydatków powinno być przyjrzenie się spisany w PLANERZE wydatkom, które ponieśliśmy w ostatnim miesiącu. Przyjrzyjmy się im dokładnie i spróbujmy zobaczyć czy znajdziemy takie, które wydają się nam niepotrzebne lub zbyt wysokie... [>TAB.5]

Wydatki - Wrzesień		
1.	bilety do kina	34 zł
2.	napoje i słodycze	50 zł !!!
3.	czasopisma	30 zł
4.	karta telefoniczna	30 zł
5.	zeszyty	20 zł
6.	przekąski	50 zł !!!
7.	pamięć przenośna	20 zł
		Razem: 234 zł

TAB.5

Czy nie rozsądniej byłoby wydać połowę tych zaznaczonych kwot? Bardzo dużo jesteśmy w stanie zaoszczędzić na jedzeniu i napojach, to na nie wydajemy zazwyczaj sporo pieniędzy. Zdarza się, że różnica w cenie napoju w sklepie A i sklepie B wynosi 1 zł. Choć wydaje się to niewiele, to w przypadku jeśli pijemy dany napój raz dziennie, przemnożmy na przykład 1zł razy 200 dni w roku - możemy w bardzo prosty sposób zaoszczędzić te 200

złoty. A oszczędzaliśmy tylko złotówkę dziennie na jednym napoju. Oczywiście możemy zaoszczędzić również na innych wydatkach.

Istnieją setki sposobów na ograniczanie wydatków. Korzystanie z **PLANERA** ułatwia nam analizowanie kosztów. Pamiętajmy – gdy pilnujemy naszego budżetu, powstają oszczędności. A te będzie można przeznaczyć kiedyś na znacznie większe zakupy, które też dadzą wiele przyjemności.

NAJPOPULARNIEJSZE KATEGORIE WYDATKÓW »

Część wydatków, które ponosimy teraz, będziemy zauważać w swoim budżecie w przyszłości. Jest jednak spora grupa kosztów, których teraz nie bierzemy pod uwagę, a które za kilka lat mogą pochłaniać lwią część naszego budżetu. W związku z tym podzieliliśmy kategorie wydatków na obecne i te, które czekają na nas w dorosłym życiu.

Obecnie:

jedzenie, transport miejski, opłaty za Internet, opłaty za telefon komórkowy, książki i gazety, kino, hobby, pomoce naukowe i przybory naukowe, inne

W dorosłym życiu:

Mieszkanie

opłaty za wynajem lub czynsz, woda, gaz, elektryczność, ogrzewanie, utrzymanie (śmieci, remonty, sprząatanie), podatek, ubezpieczenie

Wyżywienie

Posiłki w pracy / w szkole, codzienne zakupy, koszty wyjść do restauracji czy kawiarni

Transport

ubezpieczenie samochodu, paliwo, naprawy samochodu, transport miejski, taxi, opłaty parkingowe, koszty podróży (pociąg, autobus)

Komunikacja

telefon stacjonarny, telefon komórkowy, telewizja kablowa / satelitarna, opłaty RTV, koszty Internetu

Edukacja

opłaty i czesne, książki i podręczniki, pomoce naukowe i przybory biurowe, kursy językowe

Leczenie

leki, koszty leczenia (wizyty u lekarza, badania),
koszty rehabilitacji

Rozrywka i kultura

kino, teatr, wydarzenia kulturalne, czasopisma
i publikacje, hobby

Rodzina

wspólne wyjazdy, ubrania, utrzymanie zwierząt, prezenty,
opłata za nianię, żłobek czy przedszkole

Koszty finansowe

opłaty bankowe i prowizje, odsetki od kredytu,
ubezpieczenia, karty kredytowe

Pozostałe wydatki

wszystko, co nie mieści się w wymienionych
kategoriach, a na co wydajesz pieniądze

Wrzesień

Rok

Dochody:	PLN	Wydatki:	PLN

Zgromadzone oszczędności (PLN):

